

ARPIKORJAUKSET

Arven muodostuminen on haavanparanemisen normaali lopputulos. Haavanparanemisen aikaisten ongelmien, kuten tulehdusten ja haavan repeytymisen vuoksi arpi saattaa muodostua haittaavaksi tai jopa rumaksi. Toiminnallisesti haittaava arpi estää nivelten normaalia liikettä tai aiheuttaa epäsymmetriaa kiristyksellään. Kosmeettisesti haittaavia arpia ovat yleensä kehon näkyvillä alueilla sijaitsevat arvet.

Aluksi kaikki arvet ovat punaisia ja selvästi iholta erottuvia. Arven kypsymisen seurauksena arpi pehmenee, vaalenee ja madaltuu. Tämä kypsymisprosessi kestää normaalisti noin vuoden verran ja arven sanotaan olevan aktiivinen kypsymisprosessin ajan. Turvallisinta on ajoittaa arven korjausleikkaukset kypsymisprosessin päätyttyä. Mikäli arpea leikataan sen ollessa aktiivinen, eli kypsymisprosessin aikana, saattaa seurauksena olla entistä hankalampi arpi. Arven poistamisesta jää aina uusi arpi, joka saattaa olla alkuperäistä pidempikin ja ainakin ensimmäiset kuukaudet selkeästi erottuvampikin, kunnes se alkaa vaaleta kypsymisen edistyessä.

Arven kypsymisprosessin aikana arven alueella saattaa olla erilaisia tuntemuksia. Arpi voi kutista, kihelmöidä tai jopa kipuilla. Joskus arpi saattaa olla jopa kosketusarka. Yleensä nämä tuntemukset vähenevät ja lopulta häviävät arven kypsyttyä kokonaan.

Joskus arpi saattaa aktivoitua uudelleen kypsymisprosessiin päätyttyä. Tuolloin arpi voi muuttua ja alkaa kasvamaan tai siihen voi tulla uudestaan tuntemuksia. Tyypillisesti raskaus ja imetys naisilla muuttaa hormonitasapainoa ja saattaa aktivoida vanhan arven. Mikäli arven muutoksen takana on raskaus ja imetys ei arpea kannata korjata ennen kuin hormonitasapaino on jälleen saavutettu.

Arven kypsymistä voidaan nopeuttaa ja auttaa erilaisin silikonilevyhoidoin. Silikonilevy asetetaan arven päälle, tarkoituksena on estää arpea paksuuntumasta. Hoitolevyä pidetään pitää yötä päivää vähintään 3-6 kuukauden ajan, se voidaan kuitenkin turvallisesti poistaa esim. kylvyn ja saunomisen ajaksi. Hoitamattomilla arvilla voi oikein toteutettu silikonilevyhoito olla riittävä, eikä arven kirurgista korjausta tarvita.

Hypertrofinen arpi eli arven liikakasvu

Arven liikakasvu on osittain perinnöllistä. Arpi ei kypsy normaalisti, vaan jatkaa kasvuaan useiden kuukausien ajan. Ajan mittaan arpi kypsyä, mutta lopputuloksena saattaa olla ruma ja leveä arpi.

Arven liikakasvua voidaan hillitä silikonilevyhoidolla ja joissain tapauksissa kortisoni pistoksilla suoraan arpeen. Arven kypsyttyä on se mahdollista korjata leikkaushoidolla

Keloidiksi kutsutaan arven liikakasvun ääripäätä, jossa arpi jatkaa kasvuaan vuosien ajan. Keloidien esiintyminen on tyypillisempää tummaihoisilla, afrikkalaista ja karibialaista alkuperää olevilla henkilöillä kuin vaaleaihoisilla.

Kurova arpi

Arpi saattaa olla kiinnittynyt pohjaan, jolloin se kuroo ikävästi myös ympäröiviä kudoksia alaspäin aiheuttaen selvän kuopan tai arpi voi sijaita poikittain ihon jännitelinjoja vasten, jolloin se voi aiheuttaa toiminnallista haittaa kiristyneen vuoksi. Tällaisten arprien korjaus on yleensä kirurginen.

Joskus kurova arpi sijaitsee nivelen päällä vaikeuttaen tai jopa estäen nivelen liikkeitä, tällaisessa tilanteessa on kirurginen hoito ainoa mahdollisuus.

Laaja arpi

Laajat arvet, kuten palovammojen ja palovamma leikkausten ihonsiirtojen aiheuttamat arvet ovat usein sekä kosmeettisesti että toiminnallisesti haittaavia. Tällaista arpea voi pienentää leikkaamalla siitä osan pois. Jos arpi on niin laaja ettei sitä voi kerralla leikata pois, toinen leikkaus ajoitetaan n. 6 kk päähän. Ennen leikkausta on arven oltava pehmeä, myötäävä ja vaalentunut.

Palovamma-arven sijaitessa pään alueella, on tuloksena usein kalju kohta. Näitä kaljuja läikkiä on mahdollista leikata pienemmäksi. Usein tämä vaatii kuitenkin useamman leikkauskerran.

Miten hakeutua arven korjausleikkaukseen?

Kun suunnitellaan arven korjausleikkausta ensimmäinen käynti lääkärillä on tavallinen vastaanottokäynti. Plastiikkakirurgi arvioi arven, ja sen hoitomahdollisuudet. Samalla keskustellaan myös syistä, millaisena haittana potilas kokee arven. Plastiikkakirurgi on työssään tottunut käsittelemään myös sosiaalisia syitä ja toiveita leikkauksille, joten harmitusten esiintuominen kosmeettisesta haitasta ei ole esteenä leikkaukselle. Vastaanotolla keskustelu on luottamuksellinen ja antaa pohjan hyvälle lääkäri-potilas suhteelle. Joskus arpea ei voi heti leikata, vaan ensin arven täytyy kypsyä, jotta se ja ympäröivät kudokset olisivat riittävän pehmeät ja hyväkuntoiset arven korjausleikkaukseen. Tuolloin plastiikkakirurgi suunnittelee potilaalle hoidon, joka voi olla silikonilevyhoito tai kortisonipistoshoito. Arpien hoito ja korjaus on pitkäjänteisyyttä vaativaa sekä potilaalta että plastiikkakirurgilta.

Kaikkia arpia ei valitettavasti voi hoitaa leikkauksella.

Plastiikkakirurgilla on kuitenkin tietotaitoa hoitaa arpia useilla eri menetelmillä.